

Kármán Tódor

(1881-1963)

Az apja, a kiváló pedagógus és művelődéspolitikus, Kármán Mór (1843-1915) által alapított Főgimnáziumban (ma Trefort utcai Gimnázium) érettségizett, majd a József Műegyetem hallgatója lett, ahol 1902-ben kapott gépészmérnöki oklevelet.

1906-ban a Magyar Tudományos Akadémia ösztöndíjával Németországba, a göttingeni egyetemre került. Itt alkotta meg kihajlási, majd az áramlásba helyezett testek mögött fellépő örvénysor elméletét. Ezt a jelenséget a tudomány Kármán-féle örvénysornak nevezi.)

1912-ben az aacheni Műegyetemen tanszékvezető professzorrá nevezték ki. Itteni munkáját félbeszakította az I. világháború. A háború alatt fejlesztette ki a világ első katonai helikopterét (PKZ helikopter) Petőrczy Istvánnal és Zurovecz Vilmos repülőmérnökökkel.

A háború után visszatért Aachenbe, ahol 1930-ig dolgozott. Alapítója és vezetője volt az Aerodinamikai Intézetnek, amely rövid idő alatt a repüléstudomány kutatóközpontjává vált.

Közben Pasadenában (USA) előadásokat tartott, 1930-ban ide költözött, és a hangsebesség feletti repüléssel foglalkozott. 1936-ban rakétakutató csoportot alapított, amely 1944-ben Jet Propulsion Laboratory (sugarhajtás-laboratórium) néven önállósult. Itt fejlesztették ki az 1950-es évek elején az amerikai szárazföldi hadsereg első ballisztikus irányított rakétáját. Megoldotta a hangsebességen túli repülés műszaki problémáit, a rakétatechnika egyik úttörőjének tekintik.

1951-től a NATO Repülésügyi Kutató és Fejlesztő Intézetének (AGARD) volt az elnöke.

1963-ban kapta meg az Egyesült Államok elnökétől a legnagyobb amerikai tudományos kitüntetést, a Nemzeti Tudományos Érmét. A Holdon és a Marson egy-egy kráter őrzi nevét.

<http://www.kum.hu/Magyarorszagrol/Magyar/Tudomany/alkoto/14.html>